

Vi bygger en ny tunnel under Hökarängen

En del av arbetet med utbyggd depå i Högdalen

Ett tunnelbygge som kan påverka dig

Just nu pågår utbyggnaden av Högdalsdepån och arbetet med en ny tunnel mellan depån och Hökarängen. Du som bor i närheten av våra arbeten kan påverkas av vibrationer och buller. Allt eftersom arbetet med tunneln går framåt kommer nya områden att påverkas.

Utbyggnaden av tunnelbanan är i full gång runt om i Stockholm. Men nya tunnelbanan är inte bara nya linjer och stationer. Ingenting skulle fungera utan plats att ta hand om alla nya tåg. Därför bygger vi ut tunnelbanedepån i Högdalen – ”hjärtat i nya tunnelbanans blodomlopp” som vi brukar kalla den. Förutom mer depå bygger vi också en ny tunnel mellan depån och tunnelbanans Farstagen, så att tågen kan komma in och ut via både Högdalen och Hökarängen.

När alla arbeten är klara kommer du att kunna ta tunnelbanan till många nya platser i Stockholm, och ungefär dubbelt så många tåg som idag kommer att åka till Högdalen för städning, reparation och parkering.

Vardagslivet ska fungera

Det märks när vi bygger, men inte överallt och inte hela tiden. Borrningar och sprängningar skapar buller och vibrationer som kan störa dig som bor i närheten. Allt eftersom arbetet med tunneln går framåt kommer nya områden att påverkas. Om vi riskerar att överskrida våra riktvärden för buller kommer du att bli erbjuden tillfällig vistelse under den tid

störningen pågår. Berörda kontaktas med brev i god tid innan störningen uppstår. Läs mer på sidan 7.

Hitta mer information eller kontakta oss

Du kan alltid hitta senaste nytt om våra arbeten på nyatunnelbanan.se. Där finns bland annat kartor som visar hur långt arbetet med att spränga ut tunnelarna har kommit. Kartorna uppdateras en gång per månad.

Om du har frågor eller synpunkter är du alltid välkommen att kontakta oss. Fyll i kontaktformulär på nyatunnelbanan.se eller ring 08-600 10 00 så hjälper SL Kundtjänst dig att komma i kontakt med rätt person.

Med vänliga hälsningar

Marie Fredell
projektchef utbyggd depå
i Högdalen

Följ oss på Facebook

Följ utbyggnaden på vår Facebooksida [Nya tunnelbanan, Region Stockholm](https://www.facebook.com/NyaTunnelbananRegionStockholm). Här vänder vi oss främst till alla som bor eller jobbar där tunnelbanan byggs ut.

Vad tycker du om oss?

Du som bor, jobbar eller rör dig nära våra arbeten kan tycka till i vår enkät. Skanna koden eller läs mer på nyatunnelbanan.se/depa.

Här bygger vi den nya tunneln

Den nya tunneln mellan Högdalsdepån och Hökarängen byggs för att koppla ihop depån med tunnelbanans Farstagen. Tunneln borras och sprängs fram under jord och arbetet väntas korsa Fagersjö-

vägen under början av hösten. Det innebär att boende på Sjöskumsvägen, Cigarrvägen och norra delen av Tobaksvägen kommer att påverkas av arbetet under hösten och början av vintern. På nästa sida

kan du läsa mer om hur arbetet med tunneln kommer att märkas. Tunneln beräknas vara utsprängd under slutet av 2024. Hela arbetet med utbyggd depå i Högdalen är klart 2026.

Se var vi jobbar just nu på nyatunnelbanan.se/depa

Den senaste informationen om arbetet med nya tunnelbanan under och ovan jord hittar du alltid på nyatunnelbanan.se/depa. Här finns också en karta som visar hur långt tunnelsprängningarna har kommit. Här kan du se när sprängningarna närmar sig din adress.

Så märker du arbetet med den nya tunneln

När vi borrar och spränger i tunneln skapas vibrationer som både kan kännas och höras i byggnaderna ovanpå.

Trots att vi borrar och spränger nere i berget, kan det uppfattas ovan jord. Det bildas vibrationer som både kan kännas och höras. Vibrationerna kallas för stömljud eftersom ljudvågor sprids genom husens stomme upp till ytan.

Man kan uppleva det här i varierande grad och påverkas på olika sätt. Det spelar till exempel in om du befinner dig i ett hus rakt ovanför tunnelarbetet eller en bit ifrån. Det kan också upplevas i högre grad om huset står på berg, än om huset står på lera.

Så känns borrhning

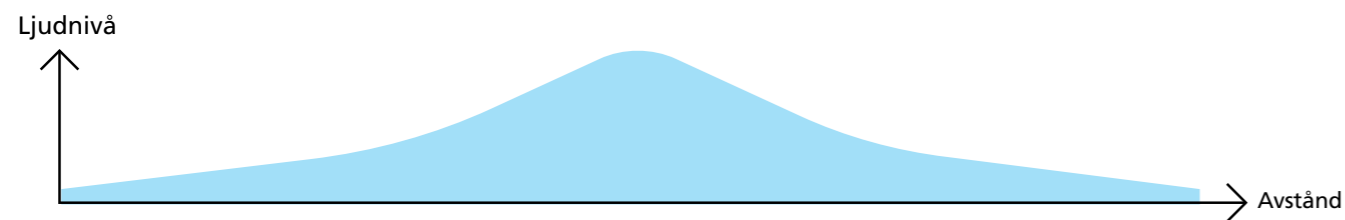
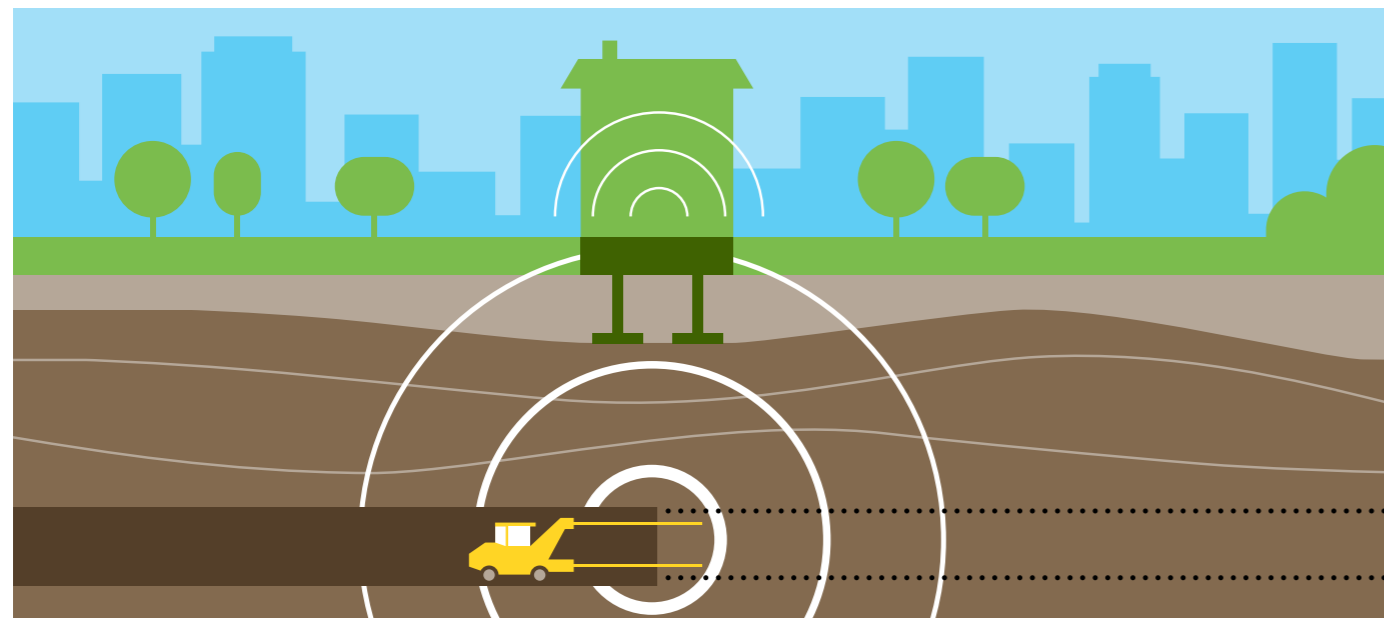
Ljuden från borrhning, som kallas stömljud, kan upplevas dova och vibrerande. När arbetet rör sig framåt klingar vibrationerna och ljudet av efterhand.

Så känns en sprängning

En sprängsalva låter olika mycket beroende på hur nära tunnelarbetet du bor. Sprängningen skapar vibrationer som kan uppfattas som ett dovt muller eller smattande, men är över på några sekunder.

Vill du få ett sms innan vi spränger?

Anmäl dig med qr-koden nedan eller besök nyatunnelbanan.se/sms.

När tunnelarbetet passerar under den byggnad du befinner dig kan ljud och vibrationer upplevas som kraftigast. Allt eftersom arbetet förflyttas framåt avtar ljud och vibrationer från sprängning och borrhning.

“Som fastighetsägare kan det kännas tryggt att veta hur läget ser ut innan tunnelbanebygget”

Innan vi börjar spränga för tunneln ska alla byggnader i närheten besiktas. Kent Kling projektleder det arbetet.

Koll på alla sprickor

När vi spränger för tunneln orsakar vi vibrationer i marken. Därför gör vi besiktningar före och efter våra arbeten.

– Vi tittar på villor, lägenheter, kontor, egentligen alla byggnader och anläggningar som ligger nära där vi ska bygga, säger Kent Kling, som är projektledare för besiktningarna på nya tunnelbanan.

Besiktningområdet runt tunneln är 50 meter för hus som står på berg och 100 meter för hus som står på lera. Alla som blir erbjudna besiktning får information via brev.

– En besiktningfirma skickar ut förslag på dag och tid. Kan man inte vara hemma just den dagen eller tiden går det bra att byta tid, säger han.

Synliga sprickor dokumenteras

Besiktningen tar ungefär 10 minuter och går huvudsakligen ut på att dokumentera alla synliga sprickor i ett protokoll. Om det finns kakelugn eller öppen spis följer även en sotare med för att kontrollera dessa.

– Sprickor finns i alla hus, de uppstår naturligt av variationer i temperatur och luftfuktighet. Som fastighetsägare kan det kännas tryggt att veta hur läget ser ut innan tunnelbanebygget, säger Kent Kling.

Kopia av protokollet

Efter besiktningen skickas en kopia av protokollet till fastighetsägaren. För bostadsrättsföreningar skickas protokollet till styrelsen.

– När vi har arbetat klart i området gör vi en efterbesiktning för att identifiera eventuella förändringar, säger Kent Kling.

Kommer nya tunnelbanan att orsaka många spricksador?

– Nej, det har vi lärt oss från de senaste tunnelprojekten i Stockholm. Visst finns det en teoretisk risk, men den är väldigt, väldigt liten eftersom vi för det mesta spränger så djupt nere i berget. Även om det känns som att det vibrerar kraftigt så är de faktiska rörelserna oftast bara någon tiondels millimeter, säger Kent Kling.

Har du fler frågor om våra besiktningar?

- Om du har blivit kontaktad av en besiktningfirma och har frågor om besiktningen kan du vända dig direkt till dem.
- För allmänna frågor kan du ringa SL Kundtjänst på 08-600 10 00 eller fylla i kontaktformuläret på nyatunnelbanan.se/kontakt.

Säkra dina saker när det vibrerar hemma

Tunnelarbete med borrhningar och sprängningar skapar vibrationer ovan jord. Du som påverkas behöver se till att lösa föremål står säkert.

Beroende på hur nära tunnelbanans arbete du bor kan du påverkas mer eller mindre av vibrationer. Om du märker vibrationer behöver du se till att lösa föremål står säkert och att tak- och väggmonterade föremål är korrekt monterade. Det är viktigt att känna till att du har ett eget ansvar att kontrollera detta.

Säkra dina föremål

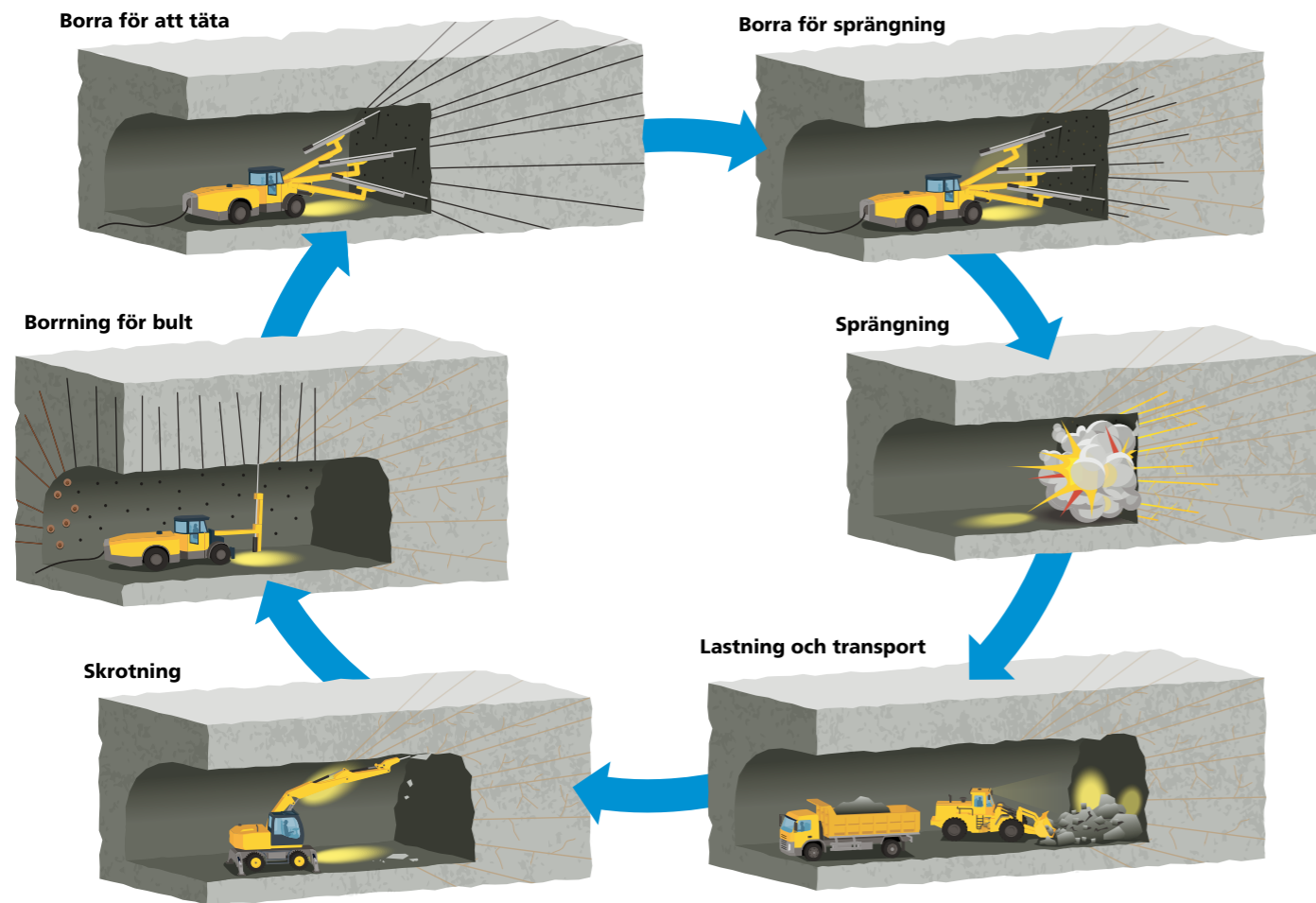
Kontrollera regelbundet lösa och upphängda föremål. Detta är särskilt viktigt om du påverkas av vibrationer under längre perioder. Tavlor, lampor, hyllor och annat som är monterat i tak och väggar och som suttit uppe länge kan ha utslitna upphängningsanordningar. Kontrollera därför att dessa föremål är monterade med ändamålsenliga krokar eller fästeanordningar.

Lösa föremål som står på hyllor och liknande kan flytta sig och i värsta fall ramla ner. Om du har vitrinskåp finns det en risk att glaset vandrar. Du kan ställa dem på något som hindrar det, exempelvis gummiunderlägg som du hittar på de flesta byggvaruhus.

Om du är osäker på om något sitter säkert kan du ställa ner föremålet på golvet medan vi arbetar i närheten.

Kontroll av vibrationer

En tunnelsprängning kan vara omkring 10 sekunder och på vissa platser vibrerar det kraftigt. Det finns riktvärden som är satta med god marginal för hur kraftiga vibrationer olika byggnader klarar. Vi mäter vibrationerna och anpassar sprängningarna efter närliggande byggnaders riktvärden.

Sprängningen är en del av cykeln som flyttar tunneln allt längre in i berget, och som pågår dygnet runt.

Sena sprängningar väcker frågor

Varför vi spränger så sent är en av de vanligaste frågorna vi får om våra arbeten. Den enkla förklaringen är att vi har tillstånd att spränga alla dagar mellan klockan 07 och 22.

– Om det funkar skjuter vi gärna den sista salvan tidigare, men det är ett stort pussel som ska gå ihop, säger Aliaa Eddnan Husein, bygglédare.

Utbyggnaden av tunnelbanan är ett av de viktigaste infrastrukturprojekten i Stockholmsregionen. Tidplanen är snäv och för att klara den måste arbetet pågå dygnet runt.

En cykel av arbetsmoment

Sprängningen är en del av en cykel som flyttar tunneln allt längre in i berget. Efter sprängningen och utvädring av spränggaser måste löst berg som sitter kvar i tunneltaket knackas ner, innan

berget lastas ut och fraktas iväg på lastbil. Det här är arbeten som är tystare och därför kan göras sent på kvällen och natten.

– På många ställen har vi inte heller tillstånd att köra ut med tunga transporter från våra arbetsområden annat än nattetid, för att det är så mycket människor och andra fordon i rörelse på dagen. Det är också bättre för miljön att lastbilarna inte fastnar i trafiken, säger Aliaa Eddnan Husein.

Aliaa Eddnan Husein, bygglédare.

Ljudlig men kort störning

Själva sprängningen tar bara några sekunder, men kan både låta högt och kännas en hel del om man är i närheten, till exempel i en lägenhet eller hus ovanpå tunneln.

– Det är mycket som kan hända som kan påverka arbetet. Om en maskin strular eller ett av hålen som ska laddas med sprängmedel måste rensas – då behöver vi kunna spränga dagens salva ändå, även om klockan börjar närma sig tio på kvällen. Annars förskjuts hela tidplanen framåt och byggtiden blir sakta längre och längre, förklarar Aliaa Eddnan Husein.

Ju längre tid man kan jobba under ett dygn, desto kortare blir störningen räknat i veckor eller månader, när fronten på tunnelbygget flyttar längre och längre bort.

Tillfällig vistelse underlättar vardagen

Det kommer att märkas när tunnelbanan byggs ut, men vi gör vad vi kan för att ditt vardagsliv ska fungera under hela byggtiden. I vissa fall kan våra arbeten tidvis störa så mycket att du som boende kan behöva tillfällig vistelse.

Du som blir störd av ljud från arbetet med tunneln får ofta kontakt med Cornelia Park, handläggare omgivningspåverkan för utbyggd depå i Högdalen.

– Mitt jobb är att sätta mig in i folks vardag, förstå vad det är som stör och hur jag kan hjälpa till. Det blir ofta bra samtal och

det vanliga är inte att man är emot nya tunnelbanan, men att det ibland låter för mycket, berättar hon.

Riktvärden och prognoser

Den som har mycket byggd ljud hemma kan ha rätt till tillfällig vistelse, det vill säga möjlighet att vara någon annanstans ett tag. Ett erbjudande om det skickas ut till alla som enligt våra prognoser kommer att få ljud över våra

Cornelia Park, handläggare.

riktvärden inomhus under fem dagar i följd eller under mer än fem dagar under en tiodagarsperiod. Tillfällig vistelse är i första hand för den som är hemma på dagarna eller har särskilda behov.

Komplement till bostaden

En del säger ja till tillfällig vistelse och erbjuds ett rum där de kan arbeta eller studera dagtid, andra erbjuds hotell eller lägenhetshotell att bo på. En vanlig missuppfattning är att man måste välja mellan att flytta eller bo kvar hemma på heltid. Så är det inte, utan den tillfälliga vistelsen ska ses som ett komplement till bostaden.

Här får du mer information

Kontakta oss!

SL Kundtjänst har öppet alla dagar. Ring 08-600 10 00 eller fyll i formuläret på nyatunnelbanan.se/depakontakt.

Nyheter i din brevlåda

Du som bor eller arbetar nära våra arbeten får ett nyhetsbrev hem i brevlådan två gånger om året.

nyatunnelbanan.se/depaa

På vår webbsida har vi samlat all information om arbetet med utbyggnaden av Högdalsdepån.

Spränginfo på sms

Om du vill veta när vi ska spränga i ditt område kan du anmäla dig till vår sms-tjänst. Då får du ett sms 30 minuter före varje sprängning. Ibland skickar vi också ut sms med information om arbetet och störningar. De får du fastän du inte har anmält dig. Läs mer om våra sms på nyatunnelbanan.se/sms.

Se var vi arbetar just nu

På vår webbsida kan du följa vår väg under jord och se var vi spränger tunnlar just nu. Se nyatunnelbanan.se/depaa.

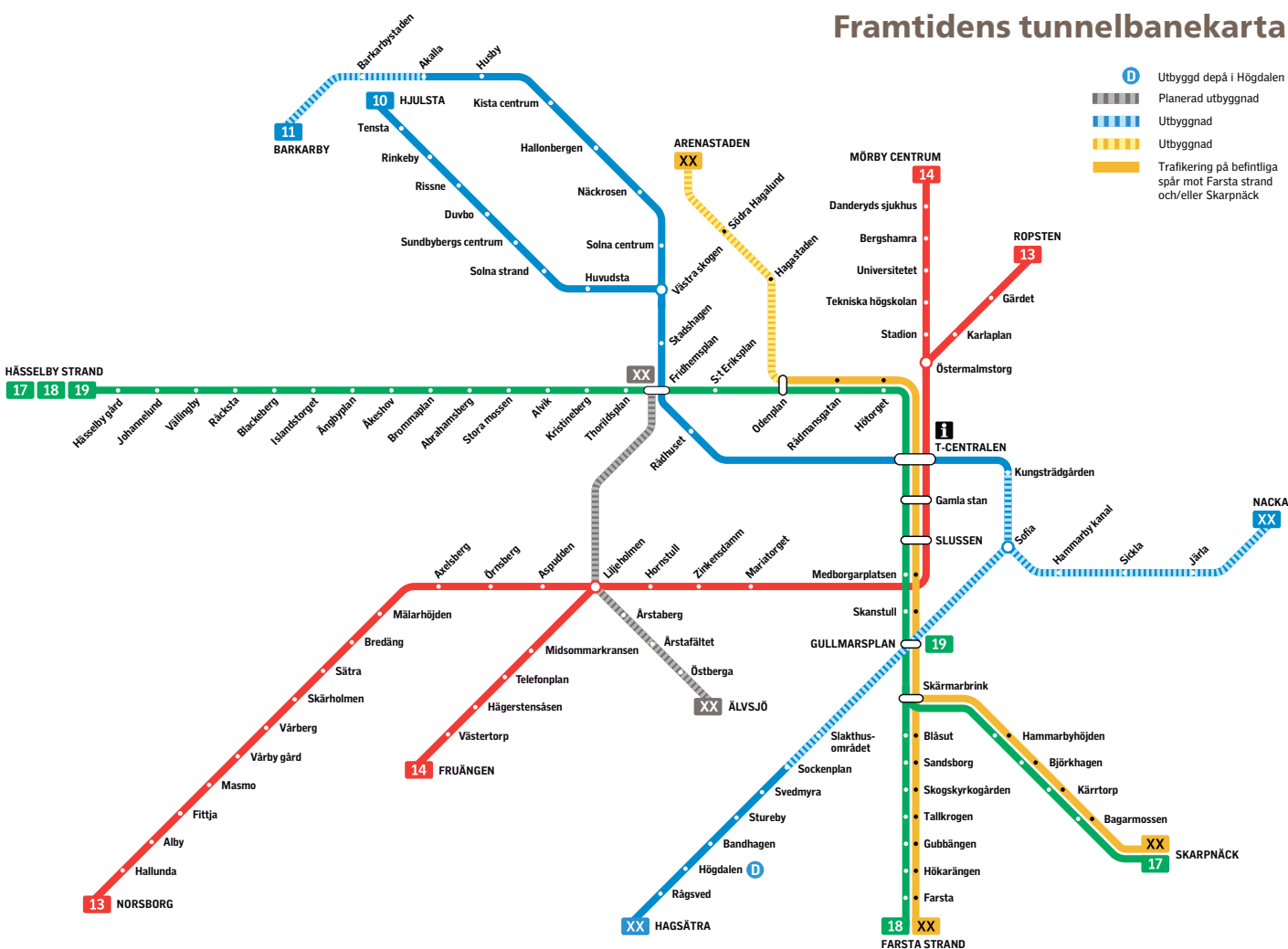
Bygga tunnel – en film för barn och nyfikna vuxna!

Följ med ner i tunneln och se när stora maskiner borrar i berget och hur det går till när vi spränger. Filmen förklarar vad som händer och hur det låter, syns och känns. Du hittar "Bygga tunnel" och alla våra andra filmer på youtube.com/nyatunnelbanan.

Scanna och titta!

Samhällsinformation om nya tunnelbanan

Vi gör avstånden mindre när Stockholm blir större

Nu bygger vi ut tunnelbanan så att avstånden blir mindre när Stockholm blir större. Det behövs för att många nya bostäder med bra kommunikationer ska kunna byggas i Järfälla, Nacka, Solna och

Stockholm. Satsningen görs gemensamt av Region Stockholm, Järfälla kommun, Nacka kommun, Solna stad, Stockholms stad och Trafikverket.